

**Asociația
SINE QUA NON**

PROIECTUL CULTURAL

***PORTI DESCHISE CĂTRE CIVILIZAȚII
TOMIS – CONSTANȚA MMXXI***

26-29 august 2021

PROGRAM SIMPOZION

Joi, 26 august 2021

**Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța
Aula „Adrian Rădulescu”**

14.00-16.00 - Deschiderea oficială a simpozionului

16.00-18.00 - Lansare de cărți:

Gheorghe Lazarovici, *Balta Sărată. Din preistoria Caransebeșului*, Editura Gutenberg Univers, Arad, 2020

Cronica anonimă a Primei Cruciade. Faptele francilor și ale celorlalți pelerini ierusalimiteni, Traducere din limba latină și studiu introductiv Pr. Mircea Cristian Pricop, Dexologia, Iași, 2020

19.00 – Cină

Vineri, 27 august 2021

Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța

10.00-13.00 – Sesiune de comunicări și dezbateri pe secțiuni

Sala 1 - Sala „Ovidiană” - Istorie veche

Sala 2 - Sala „Mircea cel Bătrân” - Numismatică

Sala 3 - Sala „Independenței” - Istorie modernă și contemporană

Sala 4 - Aula „Adrian Rădulescu” - Creștinismul în Dobrogea

13.30-15.30 – Prânz

16.00-18.00 - Sesiune de comunicări și dezbateri pe secțiuni

Sala 1 - Sala „Ovidiană” - Istorie veche

Sala 2 - Sala „Mircea cel Bătrân” - Numismatică

Sala 3 - Sala „Independenței” - Istorie modernă și contemporană

Sala 4 - Aula „Adrian Rădulescu” - Creștinismul în Dobrogea

18.00-18.45 - Vernisare expoziție temporară: *Cetatea Tomis de la antichitate la modernitate: monetărie locală, circulație monetară și medalistica modernă* (în colaborare cu Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța)

19.00 - Cină

Sâmbătă, 28 august 2021

Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța

10.00-13.00 – Sesiune de comunicări și dezbateri pe secțiuni

Sala 1 - Sala „Ovidiană” - Istorie veche

Sala 2 - Sala „Mircea cel Bătrân” - Istorie medievală

Sala 3 - Sala „Independenței” - Istorie modernă și contemporană

Sala 4 - Aula „Adrian Rădulescu” - Muzeografie

13.30-15.30 - Prânz

16.00-18.00 - Sesiune de comunicări și dezbateri pe secțiuni

Sala 1 - Sala „Ovidiană” - Istorie veche

Sala 2 - Sala „Mircea cel Bătrân” - Istorie medievală

Sala 3 - Sala „Independenței” - Istorie modernă și contemporană

Sala 4 - Aula „Adrian Rădulescu” - Istorie modernă și contemporană

18.00-18.30 – Lansare de carte: Valentin Ciorbea, Cornel Țucă (editori), ***Dobrogea în anul 1878 după rapoartele Ștefan Fălcoianu și Ioan I. Murgescu***, Editura Academiei Oamenilor de Știință din România, 2020

18.300-19.00 - Vernisare expoziție temporară: ***Să nu-l uităm pe I.N. Roman*** (în colaborare cu Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța)

19.00 - Cină

Duminică, 29 august 2021

Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța
Aula „Adrian Rădulescu”

10.00-11.00 - Alocuțiuni de închidere a lucrărilor științifice

11.00-12.00 - ***Vizită la Edificiul roman cu mozaic***

Ghid: dr. Constantin Chera

12.00-17.00 - ***La pas prin istoria Constanței. De la antichitate la contemporaneitate*** – tururi istorice în Peninsula Constanța

Ghid: drd. Cristian Cealera

13.30 - Prânz

PROGRAMUL COMUNICĂRILOR ȘTIINȚIFICE

ISTORIE VECHĂ

Vineri, 27 august 2021, orele: 10.00-13.00 și 16.00-18.00

Sala „Ovidiană”

Moderator: dr. Gheorghe Lazarovici

Dr. Gheorghe Lazarovici - Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu
Constanța - Dobrogea - România. Mari teme religioase în Neolitic

Dr. Magda Lazarovici - Institutul de Arheologie al Academiei Române Iași
Constanța - Dobrogea - România. Mari teme religioase în Epoca Cuprului

Dr. Aurel Melniciuc - Muzeul Județean Botoșani
Cercetări arheologice interdisciplinare în situl arheologic cucutenian de la Ripiceni-Holm

Dr. Sorin Cristian Ailincăi - Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea
Noi date despre începuturile Epocii Fierului la Dunărea de Jos

Dr. Flavius Bozu - Muzeul Banatului Montan Reșița
Proiectile de praștie din piatră și argilă din castrele romane de la Vărădia, jud. Caraș Severin

Dr. Ana Cristina Hamat, dr. Ștefan Georgescu - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța
Cercetări în grădina Hesperidelor. Bijuteriile la Tomis

Întrebări, comentarii, discuții...

Sâmbătă, 28 august 2021, orele: 10.00-13.00 și 16.00-18.00

Sala „Ovidiană”

Moderator: dr. Magda Lazarovici

Dr. Constantin Chera - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța
Un monument emblematic din antichitatea tomitană

Dr. Constantin Nicolae - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța
Câteva elemente de geografie istorică cu valoare cultural-turistică la Hârșova

Tiberiu Potarniche - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța
Galeria subterană a Tomisului

Drd. Oana Grigoruță - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța
Reprezentări ale delfinilor în antichitatea tomitană

Drd. Cristian Cealera - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța
Documente britanice din secolul XIX privitoare la vestigiile anticului Tomis

Dr. Sorin Marcel Colesniuc, dr. Constantin Aurel Mototolea, Traian Cliante,
Tiberiu Potârniche - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța
Cercetări mai vechi și mai noi la Sacidava

Dr. Sorin Marcel Colesniuc - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie
Constanța, **Asociația SINE QUA NON**
Tomis – Constantiana – Kustendje – Constanța

Întrebări, comentarii, discuții...

NUMISMATICĂ

Vineri, 27 august 2021, orele: 10.00-13.00 și 16.00-18.00

Sala „Mircea cel Bătrân”

Moderator: dr. Gabriel Mircea Talmațchi

Dr. Gabriel Mircea Talmațchi - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, **Asociația SINE QUA NON**

Considerații privind semnele monetare din vestul Pontului Euxin din perspectiva cercetărilor recente

Dr. Gabriel Mircea Talmațchi - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, **Asociația SINE QUA NON**

Despre descoperirile de depozite monetare tomitane preromane (tipuri monetare, contexte, contramarcare, cronologie)

Dr. Emanuel Viorel Petac - Cabinetul Numismatic al Bibliotecii Academiei Române

Despre o ștanță monetară de tip Adâncata Mănăstirea descoperită la Ștefănești (Târgu Cărbunești, Gorj)

Dr. Gabriel Gheorghe Custurea - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța

Noi ponduri antice descoperite în Dobrogea

Dr. Gabriel Talmațchi, drd. Cristian Cealera - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța

Noi informații privind descoperirile monetare romane din împrejurimile de la Tropaeum Traiani (com. Adamclisi, jud. Constanța) în contextul secolului II p.Chr.

Dr. Steluța Marin - Muzeul Municipiului București

Circulația monetară în timpul lui Gallienus în Dobrogea

Dr. Steluța Marin - Muzeul Municipiului București

Emisiunile monetare ale cetății Tomis în timpul Dinastiei Severilor

Dr. Cristiana Tătaru - Muzeul Național de Istorie a României

Prezența monedei lui Mircea cel Bătrân în Dobrogea

Dr. Lilia Dergaciova - Cabinetul Numismatic al Bibliotecii Academiei Române

Descoperiri de monede medievale de pe litoralul Mării Negre

Dr. Gabriel Gheorghe Custurea - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța

Numismatica dobrogeană - Note bibliografice

Întrebări, comentarii, discuții...

CREȘTINISMUL ÎN DOBROGEA

Vineri, 27 august 2021, orele 10.00-13.00 și 16.00-18.00

Aula „Adrian Rădulescu”

Moderator: dr. Mircea Cristian Pricop

IPS Arhiepiscop dr. Teodosie - Arhiepiscopia Tomisului
Mitropolia Tomitană

Dr. Radu Ștefan Vergatti - Academia Oamenilor de Știință din România
Religia creștină și dobrogenii

Dr. Gabriel Tiberiu Rustoiu - Muzeul Național al Unirii Alba Iulia
Museikon. Un nou muzeu al icoanei revitalizează o clădire monument istoric restaurată în Alba Iulia

Dr. Ștefan Dumitrache - Muzeul Municipal Curtea de Argeș
Biserica Sfântul Nicolae Domnesc din Curtea de Argeș și Renașterea Paleologă

Dr. Ramona Maria Mocanu - Muzeul Județean „Ștefan cel Mare” Vaslui;
Asociația Managerilor din Muzeu
Arhiepiscopia Tomisului - tradiție și continuitate

Dr. Edvica Popa - Liceul Tehnologic „Jean Dinu” Adamclisi
Pătrunderea și dezvoltarea creștinismului în Scythia Minor

Dr. Raul Ivan - președinte Asociația „Dobrogea Străbună”
Cultură și culte în Constanța interbelică

Dr. Delia Cornea - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța
Mărturii documentare privind istoria unui vechi lăcaș de cult dobrogean – Catedrala „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Constanța

Dr. Mircea Cristian Pricop - Universitatea „Ovidius” Constanța
Leonțiu de Bizanț (+543), omul și opera

Întrebări, comentarii, discuții...

ISTORIE MEDIEVALĂ

Sâmbătă, 28 august 2021, orele 10.00-13.00 și 16.00-18.00

Sala „Mircea cel Bătrân”

Moderator: dr. Cristina Talmațchi

Dr. Erwin Gall - Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” București
Problema lipsei siturilor funerare din perioada secolelor VIII-X în Transilvania Central-Estică, respectiv în nordul și centrul Olteniei și Munteniei: între stadiul cercetării, contextualizare regională, statutul periferic și habitusul cultural

Dr. Cristina Talmațchi - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța
Constantia – Constanța. Beneficiile arheologiei preventive

Dr. Cristina Talmațchi, dr. Constantin Șova - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța
Dispozitive mecanice pentru măcinat cereale medievale timpurii descoperite în Dobrogea

Dr. Constantin Șova - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța
Rezultate ale cercetărilor preventive la cetatea Carsium, sector extramuros est

Dr. Aurel Mototolea - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța
Dobrogea otomană, organizarea administrativă în secolul XVIII

Dr. Elena Băjenaru - Muzeul Țării Făgărașului
Ceremonial la mesele princiare – secolul XVIII

Întrebări, comentarii, discuții...

ISTORIE MODERNĂ ȘI CONTEMPORANĂ

Vineri, 27 august 2021, orele 10.00-13.00 și 16.00-18.00

Sala „Independenței”

Moderator: dr. Mariana Cojoc

Dr. Mihai Alexandrescu - Muzeul Național Brătianu

Povestea unirii Dobrogei cu România. Carol I, Ion C. Brătianu și Mihail Kogălniceanu

Col. (r.) Remus Macovei - Asociația „Cultul eroilor” Filiala Constanța

Înființarea și activitatea Comisiei pentru luarea în posesie a Dobrogei și instalarea administrației românești

Dr. Sorin Damean - Universitatea din Craiova, Societatea de Științe Istorice din România, Filiala Craiova

Stabilirea frontierei de sud a Dobrogei între anii 1878-1881: dispute și deznodământ

Dr. Mariana Păvăloiu - Academia Navală „Mircea cel Bătrân”

Prima hartă românească a coastei de vest a Mării Negre

Dr. Corina Mihaela Apostoleanu - Biblioteca Județeană „I.N. Roman” Constanța

Constanța în imagini scriitoricești de început de secol XX

Dr. Dumitru Valentin Pătrașcu - Muzeul Județean Gorj

Raportul prefectului Scarlat Vârnav privitor la situația județului Constanța la începutul anului 1903

Dr. Paul Dominte - Liceul Teoretic „Decebal”, Societatea de Științe Istorice din România, Filiala București

Cum și de ce se călătorea pe navele Serviciului Maritim Român din Constanța la începutul secolului al XX-lea

Dr. Iulia Cristina Bulacu - Liceul Teoretic „G. Călinescu”, Societatea de Științe Istorice din România, Filiala București

Centre alimentare deschise către nou. Studiu de caz: Constanța-București.

Dr. Nicoleta Paraschiv - Societatea de Științe Istorice din România, Filiala Constanța

Aspecte privind populația Dobrogei în anul 1913

Dr. Daniela Gabriela Niță - Școala gimnazială nr. 16 „Marin Ionescu Dobrogianu”, Societatea de Științe Istorice din România, Filiala Constanța

Imaginaea tătarilor și turcilor în presa românească până în 1900

Dr. Nuredin Ibram - Asociația Culturală Tătară „Barsın. Bırsın”

Din viața tătarilor și turcilor constănțeni

Drd. Cristina Iulia Gîlă - Colegiul Național Pedagogic „C. Brătescu”, Societatea de Științe Istorice din România, Filiala Constanța

Multilingvism în școlile dobrogene interbelice

Dr. Mariana Cojoc - Universitatea „Ovidius” Constanța

O lume, un oraș, un port, Constanța și nivelurile de securitate în perioada interbelică

Dr. Costin Scurtu - Muzeul Militar Național „Regele Ferdinand I” Filiala Constanța, Asociația Culturală „Astra Dobrogeană”

Transport public în Constanța interbelică

Dr. Dragoș Sichigea - Muzeul Național al Marinei Române

Comandamentul Amiral German Marea Neagră (1942-1944)

Întrebări, comentarii, discuții...

MUZEOGRAFIE

Sâmbătă, 28 august 2021, orele 10.00-13.00 și 16.00-18.00

Aula „Adrian Rădulescu”

Moderator: dr. Lavinia Dacia Dumitrașcu

Dr. Virgil Nițulescu - Muzeul Național al Țăranului Român București
Muzeografie românească în context european

Dr. Maria Magiru - Muzeul de Artă Populară Constanța
Istoricul cercetării etnografice în Dobrogea

Drd. Dragoș Dragomir - Liceul Tehnologic „I.C. Brătianu” Nicolae Bălcescu,
Societatea de Științe Istorice din România, Filiala Constanța
*Politica autorităților române privind identificarea și protejarea monumentelor
istorice din orașul Constanța (1878-1940)*

Dr. Gabriela Gurău - Complexul Muzeal de Științele Naturii Bacău
*Complexul Muzeal de Științele Naturii „Ion Borcea” Bacău - un Univers al
cunoașterii. 1957-2021*

Dr. Mihai Gorgoi, Sebastian Mălușelu - Muzeul Național Bran
*Muzeul Național Bran - Secția de Istorie „Regina Maria” a Muzeului Național
Bran, o expoziție dedicată reginei neamului românesc*

Dr. Lăcrămioara Stratulat - Complexul Muzeal Național „Moldova” Iași
*Tehnici de implementare a proiectelor cu finanțare europeană. Studiu de caz -
Proiectul transfrontalier cu Republica Moldova „Enhancement of Căpriana
Monastery for the Promotion of the Unique Ecclesiastic Heritage by Cross-
border Cooperation and Digitization (EnCaMo)”*

Dr. Daniel Costache - Muzeul Județean Buzău
MuseumBus - un proiect unic în România

Dr. Daniela Caruțiu - Universitatea „Ovidius” Constanța
*Investigații științifice asupra unor monumente ale patrimoniului cultural din
Dobrogea*

Întrebări, comentarii, discuții...

Sâmbătă, 28 august 2021, orele 10.00-13.00 și 16.00-18.00

Sala „Independenței”

Moderator: dr. Marian Cojoc

Dr. Cristina Vergatti - Societatea de Cultură Macedo-Română

I.N. Roman - o personalitate dobrogeană privită prin ochii contemporanilor săi

Dr. Lavinia Dacia Dumitrașcu - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, **Asociația SINE QUA NON**

Nicolae Iorga: „Dobrogea îi va fi pe veci recunoscătoare” lui I. N. Roman. Premiile „Ioan N. Roman”

Dr. Daniela Liliana Pătrașcu - Muzeul Județean Gorj

Generalul Gheorghe Rasoviceanu – Comandantul Regimentului nr. 9 Vânători

Dr. Constantin Coroban - Universitatea „Ovidius” Constanța, Societatea de Științe Istorice din România, Filiala Constanța

Voci feminine din Dobrogea Primului Război Mondial

Dr. Ligia Dima - Biblioteca Județeană „Panait Cerna” Tulcea, Societatea de Științe Istorice din România, Filiala Constanța

Familia Avramide în lumina unor noi cercetări

Drd. Marius Rohart - Muzeul Național al Marinei Române

Personalități marcante ale Diviziei de Mare 1896-1945

Dr. Silvia Ioniță - Muzeul Național al Marinei Române

Contraamiralul Alexandru Gheorghiu

Dr. Angela Anca Dobre - Biblioteca Județeană „I.N. Roman” Constanța

Portret de dascăl: Florica Botez

Dr. Eduard Boboc - Muzeul Octavian Goga

O prietenie exemplară: Octavian Goga și Ady Endre

Dr. Mariana Popa - Complexul Muzeal „Julian Antonescu” Bacău
Pictori constănțeni în colecția Muzeului de Artă din Bacău

Cristian Crăciun - Asociația Militarilor Veterani și Veteranilor cu Dizabilități,
Societatea de Științe Istorice din România, Filiala Constanța
Constănțeni pe fronturile de luptă după Al Doilea Război Mondial

Dr. Marian Cojoc - Universitatea „Ovidius” Constanța
Constanța între repere geostrategice (1938-1958)

Dr. Liviu Țăranu - Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității
*Un constănțean care a schimbat agricultura și relațiile României cu China:
Angelo Miculescu*

Dr. Dorin Popescu - Asociația „Casa Mării Negre / Black Sea House”
*Porți geopolitice la Pont. Rolul Constanței în arhitectura geopolitică
regională*

Întrebări, comentarii, discuții...

PRECIZARE:

la toate activitățile cuprinse în proiectul cultural

PORȚI DESCHISE CĂTRE CIVILIZAȚII.

TOMIS – CONSTANȚA MMXXI

pot participa, în limita locurilor disponibile,

toate persoanele interesate de

istoria și patrimoniul cultural constănțean.